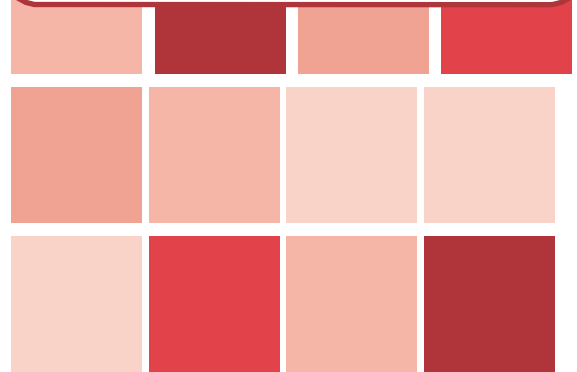

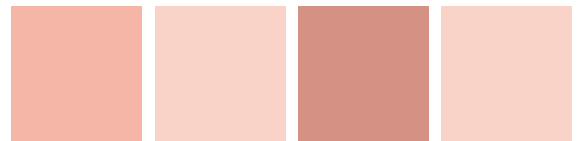

Të dhënat për identifikim

PROGRESS IN INTERNATIONAL READING LITERACY STUDY

PIRLS

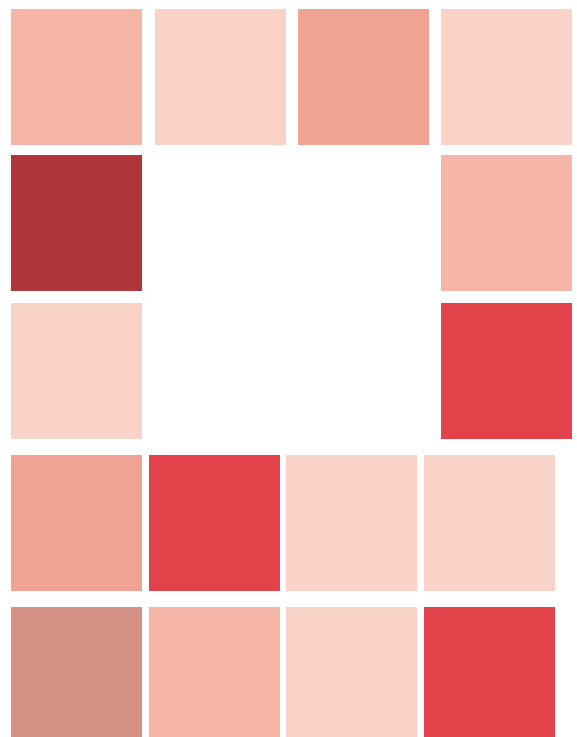

TESTIMI PILOT për klasën e katërt

Qendra Shtetërore e Provimeve

Rr. „Vasil Gjorgjov“, p.n.

1000 Shkup

Udhëzime

Në këtë test, ti do të lexosh tregime dhe artikuj dhe do t'u përgjigjesh pyetjeve mbi atë që ke lexuar. Disa nga pyetjet mund të duken të lehta dhe disa mund të duken të vështira.

Nga ti do të kërkohet të përgjigjesh në lloje të ndryshme pyetjesh. Ti do të zgjedhësh përgjigjen e saktë dhe të plotësosh rrethin pranë saj. Shembulli 1 tregon këtë model pyetjesh.

Shembulli 1

1. Sa ditë ka java?

A 2 ditë

B 4 ditë

C 7 ditë

D 10 ditë

Rrethi është plotësuar pranë “7 ditë”, sepse java ka 7 ditë. Nëse nuk je i sigurt për përgjigjen e një pyetjeje, plotëso rrethin pranë përgjigjes që të duket më e saktë, dhe vazhdo me pyetjen tjetër.

Nëse vendos të ndryshosh përgjigjen tënde në njërin nga pyetjet, vendos një ~~X~~ në përgjigjen tënde të parë, në këtë mënyrë: ~~X~~. Më pas plotëso rrethin pranë përgjigjes tënde të re. Shembulli 2 të tregon si ta bësh këtë.

Shembulli 2

2. Sa ditë ka java?

A 2 ditë

B 4 ditë

C 7 ditë

D 10 ditë

Për disa nga pyetjet duhet të shkruash përgjigjen në hapësirën poshtë pyetjes. Shembulli 3 tregon një pyetje të tillë.

Shembulli 3

3. Ku shkon vogëlushi pasi e ka gjetur librin?

Shembulli 3 tregon një pyetje, pranë së cilës është vizatuar një laps me numrin 1 pranë tij. Kjo do të thotë që kjo pyetje vlerësohet me 1 pikë.

Shembulli 4 tregon një pyetje, pranë së cilës është vizatuar një laps me numrin 3 pranë tij. Kjo do të thotë që kjo pyetje vlerësohet me 3 pikë.

Shembulli 4

4. Çfarë e bën përfundimin e tregimit, të lumtur dhe të trishtuar njëkohësisht? Përdor çfarë ke lexuar në tregim për të ndihmuar në shpjegimin tënd.

Ti do të kesh 40 minuta për ta plotësuar këtë pjesë të paketës, pastaj do të kesh një pushim të shkurtër. Më pas, do të punosh edhe për 40 minuta të tjera.

Bën më të mirën për t'ju përgjigjur të gjitha pyetjeve. Nëse nuk je i sigurt në përgjigjen tënde për një pyetje, vazhdo me pyetjen e radhës.

Ndalo

Të lutem vazhdo të punosh në faqen tjetër atëherë kur të të thonë.

Lepuri paralajmëron tërmetin

Nga Rozalind Kerven

Ishte një herë një lepur që çdo herë brengosej për diçka. “Oh” murmuriste në vete ai tërë ditën, “oh i mjeri unë, i mjeri unë.”

Ai më së tepërmi brengosej se një ditë do të ketë tërmet.

Një mëngjes ai u ndje posaçërisht i brengosur, pasi nga një dru ra një frut aq i madh saqë bëri tërë toka të dridhet.

Lepuri kërcu nga vendi.

“Tërmet” bërtiti ai.

Dhe vrapoi shpejt fushës që t’i paralajmëronte kushërinjtë e vet.

“Tërmet! Ikni dhe shpëtoni jetën tuaj!”

Të gjithë lepujt u larguan nga fusha duke e ndjekur atë.

Ata vraponin nëpër rrafshina, pyje e lumenj dhe arritën deri te kodra që të lajmëronin kushërinjtë e tjerë.

“Tërmet! Vraponi dhe shpëtoni jetën tuaj!”

Të gjithë lepujt lanë lumenjtë dhe rrafshinat, kodrat dhe pyjet dhe vraponin pas tyre si të marrë. Kur arritën te mali, dhjetëra mijëra lepuj nxitonin si shigjetë pas tyre.

Së shpejti, ata arritën në pikën më të lartë të malit. Lepuri i parë u kthye që të shoh se vallë a po afrohej tërmeti, por e tëra që mund të shihte ai, ishte një turmë e madhe lepujsh që po shpejtonin.

Pastaj, ai shikoi përpara, dhe e tëra që mund të shihte ishin edhe më tepër rrafshina, kodra dhe më larg, deti që ndriçonte.

Qëndronte lepuri aty pa frymë, dhe, ja përnjëherë ja arriti aty luani. “Ç’po ndodh? Pyeti ai. “Tërmet, tërmet!” bërtitën lepujt.

“Tërmet?” pyeti luani. “Kush e pa? Kush e dëgjoi?”

Pyete atë, pyete atë! Bërtitën lepujt duke treguar kah i pari. Atëherë luani u drejtua nga lepuri.

“Ju lutem zotëri” tha lepuri me droje, “isha duke ndenjtur në shtëpi kur përnjëherë dëgjova një zhurmë të madhe dhe një dridhje. Mendova se kjo është tërmet zotëri, dhe vrapova që t’i lajmëroj të tjerët dhe t’u shpëtoj jetën.”

Luani me sytë e tij të zgjuar e shikoi thellësisht lepurin.

“Vëllaçko, a do të kesh guxim të më tregosh vendin ku ndodhi kjo gjë e tmerrshme?”

Lepuri nuk kishte guxim aspak, por u ndje i sigurt me luanin.

Kështu, zbritën nga mali dhe kodra, kaluan lumenjtë, rrafshinat dhe fushat, dhe së fundi erdhën në shtëpinë e tij.

“Ja, këtu e dëgjova zhurmën zotëri.”

Luani u rrotullua dhe së shpejti e vërejti frutin e madh që kishte rënë me aq zhurmë nga druri.

Ai e kapi frutin me gojë, hypi në një gur dhe e hodhi përsëri në tokë.

BAM!

Lepuri kërcëu nga vendi. “Tërmet! Shpejt ikni, se ja ndodhi përsëri.”

Luani filloi të qesh. Atëherë lepuri e pa frutin që po rrokullisej afër këmbëve të tij.

“Oh” pëshpëriti ai “nuk paska qenë tërmet?”

“Jo”- tha luani “nuk ishte tërmet dhe nuk kishte nevojë që të frikësohesh.”

“Çfarë lepuri frikacak paskam qenë!”

Luani qeshi dhe tha “Mos u mërzit vëllaçko! Të gjithë ne – edhe unë ndonjëherë frikohem nga gjërat që nuk mund t’i kuptojmë.”

Dhe iu kthye ai turmës së lepujve që ishin ende atje te mali duke pritur, duke iu treguar se tani çdo gjë është në rregull dhe ata mund të kthehen në shtëpi.

1. Cila ishte brenga më e madhe e lepurit?

- A Luani
- B Ndeshja
- C Tërmet
- Ç Fruti që bie

2. Çka bëri që toka të dridhet?

- A Tërmeti.
- B Një frut i madh
- C Lepujt që iknin
- Ç Një dru që ra

3. Pasi që lepurit bërtiti “Tërmet!” gjërat ndodhën shumë shpejtë. Gjej dhe shkruaj **dy** fjalë që e shpjegojnë këtë.

 1. _____

 2. _____

4. Ku desh i luani që ta çojë lepurit?

 _____

②

①

①

⑧

⑨

①

①

⑧

⑨

5. Pse luani e hodhi frutin për toke?

- A Ta bënte lepurin të ikë.
- B Ta ndihmonte lepurin të merr frutin.
- C T'i tregojë lepurit se ç'kishte ndodhur.
- Ç Ta bënte lepurin të qesh.

6. Si u ndje lepuri pasi që luani e hodhi frutin për toke?

- A I hidhëruar.
- B I shqetësuar.
- C Sikur të ishte budalla.
- Ç I brengosur.

7. Shkruaj **dy** gjëra që tregojnë se si luani u mundua ta bënte lepurin të ndjehet më mirë në fund të këtij tregimi.

1. _____

_____

2. _____

_____

8. A mendoni se luanit i pëlqeu lepuri?
Çka ndodh në përrallë që e tregon këtë?

_____

_____

- ②
- ①
- ①
- ⑧
- ⑨

- ①
- ①
- ⑧
- ⑨

9. Si ndryshojnë ndjenjat e lepurit në tregim?

Në fillim të tregimit lepuri ndjehej _____

_____

Sepse _____

_____

Në fund të tregimit lepuri u ndje _____

_____

Sepse _____

_____

②
①
①
①
⑧
⑨

10. Nga ajo që bëjnë në tregim, ti mësove se si janë luani dhe lepuri. Përshkruaj se në çfarë dallojnë luani dhe lepuri dhe çfarë bën secili prej tyre që e tregon këtë?

---

11. Cila është porosia **kryesore** e këtij tregimi?

- A Largohu nga problemet.
- B Kontrolllo faktet para se të ngresh panik.
- C Edhe luanëve të cilët duken të kujdesshëm nuk duhet besuar.
- Ç Lepujt janë kafshë të shpejta.

Ndalo

Fund i kësaj pjese. Të lutem vazhdo të punosh në faqen tjetër atëherë kur të të thonë.

Netët e papagajve të detit

nga Brus MekMillan

Çdo vit, shpezë bardhezi me sqep ngjyrë portokalli e vizitojnë ishullin islandez Hajmaji. Këto shpezë janë të njohura edhe me emrin “Palaço të detit” për shkak të sqepave të tyre dhe lëvizjeve të plogëta që i bëjnë. Këto shpezë janë të çuditshme gjatë fluturimit dhe zbritjes në tokë sepse kanë trup të trashë dhe krahë të shkurtër.

Hana jeton në ishullin Hajmaji. Ajo shikon qiellin për çdo ditë. Duke shikuar kështu qiellin nga një shkëmb i lartë ajo pa papagallin e parë të detit në këtë stinë.

Ajo pëshpëriti “Lundi” që në islandishte do të thotë “Papagall deti”.

Së shpejti qielli u mbush me ta, papagaj deti, në të gjitha anët. Ata po kthehen nga qëndrimi i tyre dimëror në det, kthehen në ishullin e Hanës dhe në ishujt e afërm të pabanuar, që t’i bëjnë vezët e tyre dhe t’i risin zogjtë e vet të vegjël. Papagajtë e detit kthehen çdo vit në foletë e njëjta. Ky është vendi i vetëm në të cilin zbresin këto shpezë.

Hana dhe shokët e saj hipin mbi shkëmbinj t'i shikojnë këto shpezë. Ato i shohin se si po i takojnë sqepat së bashku. Çdo çift që tani po e vëzhgojnë, së shpejti do t'i bëjë vezët thellë në shkëmbinj. Pasi që të del zogu nga veja, prindërit fillojnë të sjellin peshq që ta ushqejnë. Të gjithë zogjtë e vegjël do të rriten dhe do të bëhen papagaj deti.

Netët e papagajve të detit do të vijnë atëherë kur të gjithë zogjtë e vegjël do të fillojnë të provojnë fluturimin për herë të parë. Edhe pse ka edhe disa javë derisa të vijnë netët e papagajve të detit, Hana veç po mendon për atë se do të duhet të merr disa kuti kartoni.

Gjithë verën prindërit – papagaj deti gjuajnë peshq dhe i ruajnë të vegjlit e tyre. Në gusht lulet do të rriten dhe do i mbulojnë foletë. Kur lulet të çelin plotësisht Hana e di se po afrohen netët e papagajve të detit.

Zogjtë e vegjël të struktur në fole tanimë janë rritur në papagaj deti. Tani është koha që Hana dhe shokët e saj të marrin kutitë e kartuçit dhe dritat për netët e papagajve. Duke filluar prej sonte dhe gjatë dy javëve të ardhshme papagajtë e detit do të largohen që dimrin ta kalojnë në det. Në errësirën e natës, papagajtë e detit i braktisin foletë e veta që të fluturojnë për herë të parë. Është një fluturim i vogël, me lëvizje të shpejta të flatrave, nga shkëmbinjtë e pjerrët e të lartë. Pjesa më e madhe e shpezëve zbresin me sukses, duke u përplasur në detin poshtë tyre. Por disa prej tyre habiten nga dritat e fshatit – ndoshta mendojnë se këto janë rrezet e hënës që pasqyrohen në det. Qindra papagaj të rinj çdo natë përplasen për toke në fshat. Të paaftë për të fluturuar nga toka e sheshtë, ata vrapojnë rreth e përçark dhe përpiqen të fshihen.

Hana së bashku me shokët do të kalojnë netë të tëra duke kërkuar shpezët e pafuqishme që nuk kanë mundur të arrijnë deri te deti. Por edhe qentë dhe macet e fshatit do t'i kërkojnë gjithashtu. Edhe nëse macet dhe qentë nuk i gjejnë, papagajtë e detit do të përplasen nga veturat dhe kamionët. Fëmijët patjetër duhet të jenë të parët që do t'i gjejnë shpezët e humbura. Deri në orën 10 të natës rrugët e Hajmaji janë përplot fëmijë.

Hana dhe shokët e saj vrapojnë që t'i shpëtojnë shpezët. Me llamba në duar ata shëtisin nëpër fshat duke kontrolluar vendet e errëta. Hana pa një shpezë. Ajo vrapoi pas saj e kapi dhe e vendosi në kutinë e kartonit.

Për dy javë të gjithë fëmijët e Hajmajit flenë deri vonë në mëngjes që të mund të rinë jashtë deri vonë natën. Ata shpëtojnë jetën e mijëra papagajve të detit.

Çdo natë Hana dhe shokët e saj i marrin papagajtë e vegjël në shtëpi. Të nesërmen me kutitë përplot shpezë shkojnë në plazh.

Është koha që papagajtë e detit të lëshohen të fluturojnë. Hana e para e lëshon njërin prej tyre. Ajo e mban lartë ashtu që shpeza t'i hap krahët, pastaj e hedh në lartësi mbi sipërfaqen e ujit. Papagalli i detit përplas krahët dhe për pak kohë fluturon e pastaj me sukses zbret në ujë.

Ditë pas ditësh papagajtë e detit lundrojnë, derisa të mbarojnë netët e papagajve të detit dhe të vijnë përsëri vitin e ardhshëm. Duke i shikuar shpendët e rritur dhe ato të vegjël se si po largohen për të kaluar dimrin në det,

Hana i thotë lamtumirë deri në pranverën e ardhshme. Ju dëshiron udhëtim të këndshëm duke thirrur: "Mirupafshim", "Mirupafshim".

1. Pse papagajtë e detit janë të ngathët gjatë fluturimit dhe zbritjes në tokë?
  - (A) Sepse ata jetojnë në vende ku ka akull.
  - (B) Sepse ata gati asnjëherë nuk zbresin në breg.
  - (C) Sepse ata kalojnë shumë kohë në shkëmbinj të lartë.
  - (Ç) Sepse ata kanë trup të trashë dhe krahë të shkurtër.

2. Ku e kalojnë dimrin papagajtë e detit?
  - (A) Brenda shkëmbinjve.
  - (B) Në plazh.
  - (C) Në det.
  - (Ç) Mbi akull.

3. Pse papagajtë e detit vijnë në ishull?
  - (A) Që të shpëtojnë.
  - (B) Të kërkojnë ushqim.
  - (C) T'i bëjnë vezët.
  - (Ç) Të mësojnë të fluturojnë.

4. Si e di Hana se së shpejti papagajtë e detit do të fluturojnë?
  - (A) Sepse shpezët prindër, u sjellin peshq zogjve të vegjël.
  - (B) Lulet plotësisht kanë lulëzuar.
  - (C) Zogjtë e vegjël janë të fshehur.
  - (Ç) Sepse vera sapo ka ardhur.

5. Ç'ndodh me zogjtë gjatë netëve të papagajve të detit?
- A Çifte papagajsh deti i takojnë sqepat e tyre.
  - B Papagajtë e detit fluturojnë për herë të parë.
  - C Vezët e papagajve të detit çelin zogj.
  - Ç Papagajtë e detit vijnë në breg.
6. Çka do të kishin mundur të bëjnë fshatarët që papagajtë e detit të mos zbresin gabimisht aty?
- A T'i fikin dritat.
  - B T'i përgatisin kutitë.
  - C T'i mbajnë brenda në shtëpi qentë dhe macet.
  - Ç T'i ndezin llambat nga qielli.

Në pyetjet 7 dhe 8 duhet të shpjegosh se si Hana i shpëton papagajtë e detit.

7. Sqaro se si e shfrytëzon Hana llambën për t'i shpëtuar papagajtë e detit.

---

8. Sqaro se si e shfrytëzon Hana kutinë e kartonit për t'i shpëtuar papagajtë e detit.

---

②
①
①
⑧
⑨

②
①
①
⑧
⑨

9. Sipas artikullit, cili është rreziku në të cilin hasin papagajtë e detit?

- A Të mbyten pasi të zbresin në det
- B Të humben në fole.
- C Të mos kenë mjaft peshq nga prindërit e tyre.
- Ç Të përplasen nga veturat dhe kamionët.

10. Pse duhet të jetë ditë që fëmijët t'i lëshojnë papagajtë e detit?
Që ta sqarosh këtë shfrytëzo informacione nga artikulli.

---

11. Ç'bëjnë papagajtë e detit pasi Hana dhe shokët e saj t'i kenë liruar?

- A Ecin në plazh.
- B Fluturojnë nga shkëmbi.
- C Fshihen në fshat.
- Ç Notojnë në det.

12. Shkruaj dy lloje ndjenjash që Hana mund të ketë pasur, pasi që i lëshoi papagajtë e detit. Sqaro se pse ajo mund t'i ketë këto ndjenja.

1. _____

---

2. _____

- ①
- ②
- ③
- ④
- ⑤
- ⑥
- ⑦
- ⑧
- ⑨

- ②
- ①
- ③
- ④
- ⑤
- ⑥
- ⑦
- ⑧
- ⑨

13. A do të kishe dashur edhe **ti** të shkosh dhe të shpëtosh papagaj deti së bashku më Hanën dhe shokët e saj? Shfrytëzo atë që ke lexuar që ta sqarosh këtë.

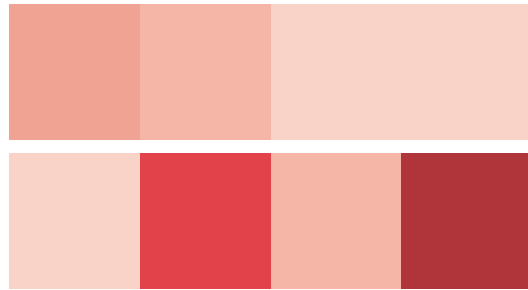

Ndalo

Fund i kësaj fletushke. Të lutem vazhdo të punosh në faqen tjetër atëherë kur të të thonë.

**PROGRESS IN INTERNATIONAL READING
LITERACY STUDY**

PIRLS

**TESTIMI PILOT
për klasën e katërt**

